

El Temps

Nova maqueta

Nous opinants

Nou format

Nou Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltemps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltemps.cat](mailto:subscripcions@eltemps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores

LA GALERIA

literatura

JOAN D. BEZSONOFF
<http://mitrophone.vefblog.net/>

Cinc anys d'amor

Potser la literatura no serveix de res. A mi, però, m'ha permès de conèixer Santiago Diaz Cano quan ensenyava les matemàtiques al malaguanyat col·legi comte Guifré de Perpinyà. La Universitat Autònoma de Barcelona acabava de publicar-li *Memòries d'un porc*, un llibre extraordinari, una de les millors novel·les escrites en català al segle XXI. Malauradament, aquesta obra no es va beneficiar de cap promoció i, tret d'un servidor, ningú no n'ha parlat. Vergonya, cavallers! En el nostre petit món literari tot és una qüestió de màrqueting, prova de normalitat. Venen llibres com vendrien sabates o llunes de pèsols... Imagineu amb quina impaciència esperava la seua segona novel·la. El novel·lista ha sabut renovar-se i proposar una novel·la negra original. Domina el relat i el lector mai no s'avorreix. He retrobat el seu mestratge de la llengua, el seu ús judicis de les variants dialectals. Per a ell, l'estil encara compta i no repeteix vint vegades en divuit ratlles el verb ser com alguns... Malgrat tot, aquesta bona novel·la, ho confessi amb desgana, m'ha decebut un xic perquè no ateny l'esplendor del seu llibre precedent. No vull pas allunyar el lector d'aquesta segona novel·la molt atractiva, variació còmica i valenciana de *Crim i càstig*, perquè el meu criteri no és universal i segur que molta gent la xalarà llegint el llibre. Una de les qualitats més grans del llibre prové del seu humor negre, que m'ha recordat els estirabots de Pierre Doris. "Busca les ferides. No hi ha sang. Tan sols, al cim de la clepsa, un

gual tou com un flam de cafè (d'aquells que tant li agradaven a ella) delata qualque d'anormal" (pàgina 18).

De tant en tant, deixa anar una imatge romàntica, als límits de la cursileria, com si es penedís d'imposar-nos tants horrors. "L'abric de mart gibelí s'ha desplegat com les ales d'una àliga orgullosa i elegant que descendirà amb parsimònia fins desaparèixer engolida per la vegetació del fons del congost" (pàgina 29).

Amb poques paraules, el narrador sap descriure els altres personatges i donar-los una humanitat profunda. Els veiem un segon i els recordem fins a la fi: "un vellet dinàmic i eixut, amb uns ulls menuts però lluents, que traspuen intel·ligència i sentit intuïtiu" (pàg. 31).

Com a *La comèdia humana* de Balzac, els protagonistes s'expressen amb una versemblança total, amb el seu dialecte i tot. Passem amb normalitat del valencià al català central. "—No diga això, home. —És la pura veritat. Però no es pensi que em queixo" (pàgina 32).

Em reca que Santiago Diaz i Cano hagi sucumbit a la moda francesa del paratext i dels jocs absurds amb l'estructura. Les fantasies d'Oulipo, els deliris del Nouveau Roman només poden abocar al silenci literari i a la desesperança.

Un consell: malfieu-vos de l'adjectiu *nouveau*. Diaz és un gran estilista. Esperai amb candeletes el seu proper llibre. A veure si algun editor important de Barcelona em fa cas i accepta publicar aquest gran escriptor desconegut a Catalunya perquè no ha tingut la sort de néixer al nord de l'Ebre i de conèixer personatges del *mundillo*.

Per sempre

SANTIAGO DIAZ I CANO

Lletra impresa Edicions
Gandia, octubre 2016
Obra guanyadora del XIII Premi
Ifach de Narrativa Curta